

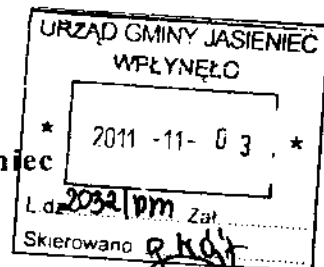
**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji
Publicznej**

Warszawa, dnia 27 października 2011 r.

a/a.

**Pan
Marek Pietrzak
Wójt Gminy Jasieniec**

KAP-4101-03-05/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, (zwanej dalej „ustawą o NIK”), Najwyższa Izba Kontroli – Departament Administracji Publicznej przeprowadziła w Urzędzie Gminy Jasieniec (zwanym dalej „Urzędem”) kontrolę w zakresie pozyskiwania środków z budżetu Unii Europejskiej. Kontrolą objęto lata 2007-2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność w zakresie pozyskiwania środków z budżetu Unii Europejskiej. Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności dokonanie identyfikacji potrzeb i określenie zadań, w tym inwestycyjnych, Gminy, których źródłem finansowania miały być środki Unii Europejskiej, a także przygotowanie organizacyjne i kadrowe oraz aktywność Urzędu Gminy w pozyskiwaniu środków unijnych na realizację tych zadań.

1. Kontrola wykazała, że Gmina dokonała identyfikacji potrzeb i określiła zadania inwestycyjne, w tym planowane do współfinansowania ze środków Unii Europejskiej.

W przyjętym przez Radę Gminy w Jasieńcu² „Planie rozwoju lokalnego gminy Jasieniec”³ na lata 2004-2013, przedstawiono działania mające na celu rozwój Gminy.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Uchwała numer XXIV/40/04 z 5 sierpnia 2004 r.

Zidentyfikowano pięć priorytetów, którym przyporządkowano cele i działania. Dla każdego z priorytetów dodatkowo określono zadania służące realizacji zamierzonych celów. NIK zwraca uwagę, że ze 137 zaplanowanych po 2007 r. przedsięwzięć do zakończenia czynności kontrolnych nie rozpoczęto realizacji 71 (tj. 52%), w tym 44 z udziałem środków Unii Europejskiej. Pan Wójt wyjaśnił, że główną przyczyną niepodjęcia wszystkich zadań był brak wystarczających środków finansowych i wysokie zadłużenie ograniczające zdolności kredytowe Gminy⁴. Wskazując na czynniki uniemożliwiające bądź utrudniające możliwości pozyskiwania funduszy europejskich, Pan Wójt wskazał także na zmianę specyfiki konkursów poprzez wyłączenie mechanizmu preselekcji. Mechanizm ten polegał na możliwości złożenia wniosku bez konieczności posiadania kompletnej dokumentacji i był stosowany przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU) do 2008 r. Pomimo zapowiedzi, w kolejnych konkursach ogłaszanych przez MJWPU mechanizm ten nie był już stosowany.

2. W trakcie kontroli ustalono, że Pan Wójt podejmował działania w celu pozyskania środków unijnych. W okresie objętym kontrolą złożono łącznie 12 wniosków o dofinansowanie projektów ze środków UE, z tego w ramach:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego (RPO WM) – sześć wniosków (w tym dwa projekty realizowane w Partnerstwie z Samorządem Województwa Mazowieckiego, a jeden w Partnerstwie z gminami Chynów i Leoncin),
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) – dwa wnioski⁵,
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – cztery wnioski.

Łączna wartość dziewięciu projektów, na które aplikowała samodzielnie Gmina, wyniosła 6 916,9 tys. zł (w tym kwota wnioskowanego dofinansowania ze środków UE – 4 971,6 tys. zł).

Według stanu na 27 września 2011 r., spośród ww. 12 wniosków, sześć zakwalifikowanych zostało do dofinansowania, cztery nie przeszły pozytywnie etapu oceny merytorycznej, jeden projekt umieszczony został na liście projektów spełniających minimum punktowe, jednakże z powodu braku środków finansowych nie został przyjęty do

³ „Plan rozwoju lokalnego gminy Jasieniec” zmieniany był sześciokrotnie uchwałami Rady Gminy w Jasieńcu: Nr XXVI/51/04 z 29 września 2004 r., Nr V/4/07 z 29 stycznia 2007 r., Nr XIII/47/07 z 22 listopada 2007 r., XVI/10/08 z 21 lutego 2008 r., Nr XXXVII/19/10 z 15 marca 2010 r. i Nr XXXVIII/29/10 z 29 kwietnia 2010 r.

⁴ Procentowa relacja kwoty długu do wykonanych dochodów Gminy wyniosła: 24,5% w 2007 r., 16,9% w 2008 r., 33,2% w 2009 r. i 50% w 2010 r. Natomiast relacja kwoty długu według stanu na koniec I półrocza 2011 r. do dochodów zaplanowanych na 2011 r. wyniosła 43,4%.

⁵ Ponadto, w okresie objętym kontrolą trzy wnioski o dofinansowanie projektów w ramach PO KL (po jednym wniosku w latach 2008-2010) złożył Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu. Wszystkie wnioski zostały przyjęte do realizacji, przy czym w roku 2008 i 2010 GOPS nie przystąpił do podpisania umowy z powodu zbyt późnego zaproszenia (w 2008 r.) oraz braku osób chętnych do udziału w projekcie (w 2010 r.).

dofinansowania, a jeden do dnia zakończenia czynności kontrolnych był w trakcie oceny formalnej. Powodami negatywnych ocen merytorycznych wniosków⁶ było przede wszystkim: w przypadku inwestycji drogowych nieuwzględnienie dodatkowo punktowanych elementów wyraźnie podnoszących bezpieczeństwo uczestników ruchu (np. wysepek, chodników⁷), a w przypadku modernizacji infrastruktury informatycznej zbyt mała ilość usług, które miały być świadczone po zrealizowaniu projektu⁸. Jak podał w wyjaśnieniu Pan Wójt, koszt realizacji projektów przy uwzględnieniu ww. elementów przewyższałby możliwości finansowe Gminy. Ponadto, jeden projekt w ramach PO KL⁹ nie przeszedł pomyślnie etapu oceny merytorycznej, gdyż projekt ten nie spełnił kryteriów horyzontalnych, ponieważ był niezgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn¹⁰. Od żadnego z negatywnych rozstrzygnięć nie został złożony protest, gdyż uzyskanie dodatkowych punktów i zmiana rozstrzygnięcia, w kontekście przyczyn, które zaważyły na odrzuceniu wniosku, Pan Wójt uznał za mało prawdopodobne.

Protest od umieszczenia na liście projektów spełniających minimum punktowe, które z powodu braku środków finansowych nie zostały przyjęte do dofinansowania, złożył Lider projektu¹¹ (tj. Gmina Chynów) realizowanego przez Gminę w Partnerstwie¹².

W przypadku jednego projektu, dotyczącego wykonania placu zabaw¹³, umowa o dofinansowanie, zawarta 29 listopada 2010 r., na wniosek Pana Wójta została rozwiązana z dniem 4 stycznia 2011 r. (kwota wkładu ze środków UE: 25,3 tys. zł). Projekt ten został zrealizowany ze środków własnych Gminy. Rozwiązanie umowy spowodowane było powstaniem potrzeby usytuowania częściowo na terenie placu zabaw oraz na terenie bezpośrednio z nim sąsiadującym, innej, nowej inwestycji - budynku nowoczesnego ośrodka zdrowia w związku z realizacją przez prywatnego inwestora domu opieki dla starszych osób. O zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla tych terenów inwestor wniósł 13 grudnia 2010 r., tj. po podpisaniu przez Gminę umowy o dofinansowanie.

⁶ Trzy wnioski złożone w ramach RPO WM uzyskały od 46,5 do 51 punktów (przy wymaganych dla oceny pozytywnej co najmniej 60 punktach).

⁷ Projekty pn.: „Przebudowa 3,5 km dróg gminnych, łączących miejscowości Nowy Miedzechów – Ryski – Boglewice” i „Budowa w km 0+000 – 1+444,34 oraz przebudowa w km 1+444,35 – 2+067,35 drogi gminnej Boglewice – Tworki, gmina Jasieniec”.

⁸ Projekt pn. „Modernizacja infrastruktury informatycznej w Gminie Jasieniec”.

⁹ Projekt pn. „Ciężarówką w świat”.

¹⁰ Celem projektu było podniesienie poziomu zatrudnienia oraz aktywności zawodowej uczestników poprzez wzrost kwalifikacji zawodowych osób biorących udział w projekcie. Cel ten miał zostać osiągnięty poprzez zorganizowanie kursu prawa jazdy kategorii C dla 20 osób.

¹¹ Projekt pn. „Ekologiczne ciepło – szansą na poprawę jakości życia mieszkańców – partnerski projekt instalacji kolektorów słonecznych dla mieszkańców Gmin Chynów, Jasieniec i Leoncin” (umowa Partnerska z 28 grudnia 2010 r.).

¹² Do dnia zakończenia czynności kontrolnych protest nie został rozpatrzony przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych.

¹³ Projekt pn. „LOKALNIE – WSPÓLNIE – AKTYWNIE. Wykonanie placu zabaw dla mieszkańców m. Jasieniec, na działce nr ewid. gruntu 128/33 przy ulicy Parkowej”.

Przedsięwzięcie to ma obejmować powstanie domu całodobowej opieki dla osób starszych (finansowane przez inwestora prywatnego) oraz ośrodka zdrowia (finansowane ze środków Gminy przy partycypacji w kosztach inwestora prywatnego). Rozpoczęcie realizacji inwestycji budowlanej (planowane na rok 2014), w ocenie Pana Wójta, uniemożliwiłoby zachowanie trwałości projektu, m.in. poprzez ograniczenie dostępu do placu zabaw i konieczność przeniesienia kilku jego elementów na inną nieruchomość, co wiązałoby się ze zwrotem przyznanego dofinansowania.

W okresie objętym kontrolą Gmina podejmowała należyte działania w celu zapewnienia sfinansowania inwestycji realizowanych z udziałem środków UE. W tym celu zaciągnęła m.in. kredyty na finansowanie tych inwestycji na łączną kwotę 1 875 tys. zł¹⁴.

3. Kontrola wykazała, że Urząd jest przygotowany organizacyjnie, kadrowo i finansowo do realizacji zadań z udziałem środków unijnych. W strukturze organizacyjnej Urzędu, w ramach Referatu Rozwoju Gminy, wyodrębnione zostało stanowisko pracy odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE¹⁵, do obowiązków którego należało m.in. sporządzanie wniosków o przyznanie środków, nadzór nad rozliczaniem pozyskanych środków oraz upowszechnianie informacji o dostępnych programach unijnych przeznaczonych na rozwój lokalny. Warto zauważyć, że wprawdzie osoba zajmująca się od 2007 r. pozyskiwaniem funduszy unijnych w momencie przyjęcia do pracy w Urzędzie nie miała doświadczenia w tego rodzaju przedsięwzięciach, jednak po zatrudnieniu uczestniczyła w szeregu szkoleń, konferencji i w studiach podyplomowych, których tematyka była ściśle związana z zakresem obowiązków.

* * *

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w kontrolowanej działalności, NIK nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.

RADCA PREZESA NIK
p.o. DYREKTORA
Departament Administracji Publicznej

Józef Górny

¹⁴ Projekt pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przepompownią ścieków i linią zasilającą dla wsi Jasieniec, Czachów, Wola Bogłewska, Gm. Jasieniec”.

¹⁵ Stanowisko ds. pozyskiwania środków z funduszy unijnych i promocji gminy – w okresie do 4 marca 2007 r. oraz od 5 marca 2007 r. – Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych.